

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виставкою 7 доларів, або 12
рублів; з виставкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виставкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділь руских сьвят
о 5½ год. по полудні.
Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» при
ул. Осолінських ч. II (партер)
(фронт від ул. УГХФ). Експе-
диция місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гав-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попередче застережене.—
Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголь-
шені звичайні приймаю-
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 іч
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

Становище Поляків супроти сторонництва в руській народі.

(Δ) Події останніх часів в москвофільським таборі звертали на себе бачність польських політиків о много більше, як самої руської суспільности. Боротьба між д-ром Королем, о. Давидяком і їх товаришами з одного боку, а д-ром Дудикевичом et comp. з другого вельми цікавила польських політиків, котрі в тім таборі гляділи підпори для скріплення своєї сили проти народних змагань руської суспільности. Тимто зїзд мужів добіря москвичів, скликаний на день 1. листопада для рішення про честь д-ра Дудикевича, на котрім однедушно одобрено політику коломийського «амбасадора», був також для польських політиків замітним днем. Супроти такого вислїду лагодять ся польські політики також, щоби обдумати, яке їм заняти становище з огляду на ті прояви в москвофільським таборі.

В суботнім числі дневник всепольського сторонництва, *Slowo polskie*, розглядає останні події в таборі москвичів і в статі п. з. *Wobec fermentów ruskich* звертає бачність польської суспільности на сторонництва в руській народі і вказує на к. нечність, щоби польська суспільність приговорила ся заздальгїд на предвиджені події. Однак в тих выводах виявив всепольський дневник стілько баламуцтва і путанини, що польська суспільність, взагалі недокладно і невїрно ознайомена з руською справою і з руськими відносинами, не зможе виробити собі ясного на сі відносини погляду. Згадана статя подає і про генезу сторонництва і про їх сучасний поділ баламутні і неясні погляди.

Передовсім треба зазначити, що москвофільство в рішучим запереченем встановлення руської мови і літератури, руської народности, як окремішної індивідуальности посеред славянських народів. Тимто москвофїлів і москвофільство не можна уважати руським сторонництвом, бо вони рішучо заперечують всяку руськість і в мові і в письменстві і що до народности і що до культури народної, а вважають своєю мовою літературою, народністю, культурою, — московську хоч називають її — руською. А вжеж не тільки українсько-руські і інші славянські учені, але навіть московські учені, що стояли на безстороннім науковім становищі, як н. пр. між иншими Пипін, уважають українсько-руську а московську (себ то т. зв. великоруську або руську) мову, літературу і народність двома зовсім ріжними, окремішними і самостійними індивідуальностями. Тим то, хто станув в Австро-Угорщині (в Галичині, на Буковині або в Угорській Русі) на тім становищі, що він себе причисляє до москвичів (як доси звичайно говорили — до москвофілів), сей зїрвав всякі звязи з руським народом, не може вважати ся Русином, відрік ся сеї мови, котра в Австрії основними державними законами заперечене право свобідного розвитку в уряді, в школі і в прилюднім житю, відрік ся руської народність, не може до неї при-

числяти ся і творити серед неї якої небудь партії руської.

Українсько-руський нарід, званий також руським або українським, числом около 30 мільонів, поселений переважно в південній Росії, в Галичині, на Буковині і в Угорщині, має свою окрему самостійну мову, літературу, історію і культуру, признану навіть московськими ученими, а заселяючи громадні області в Австрії має основними держ. законами заперечене право для своєї мови в уряді, в школі і в прилюднім житю, а тим самим і свобідного в тих межах розвитку своєї народности. Тимто справедливо заявив бар. Бінерт в держ. раді на домаганє послів Глебовіцького і Маркова о признанє горожанства в Австрії московській мові (*russische Sprache*), що такої народности окрім кількох дрібних громад московських переселенців-сектарів т. зв. Липованів або Пилиповів на Буковині, званих між нашим народом качанями, в Австрії нема, що навіть на Буковині мова тих переселенців не є ані краввою ані загально уживаною (отже ані *Landes-ані landesübliche Sprache*) і тому не може бути їй на основі держ. осн. законів признанє таке управненє, яке має українсько-руська, або просто руська чи українська мова. (Про сі вислови історичні подали ми окрему наукову розвідку в нашім дневнику а видали її окремим виданєм і до неї відсилаємо тих, що хотїлиб поучити ся о тім супроти баламуцтва розповсюджуваних деякими часописями польськими і москвофільськими).

Ідея обединення руського народу з московським, як ми вже не один раз виказували, буда в Галичині і в Австро-Угорщині проповідувана і розповсюджувана не в останніх днях, не від часів спору між д-ром Королем і Дудикевичом, якби дехто несвідомий міг здогадувати ся на основі наведеної нами статі *Slowa polskiego* «*Wobec fermentów ruskich*», а сягає 40-их років XIX. столїтя. Так само хибно виказує *Slowo polskie*, мовби то в москвофільським таборі були дві струї: московська (*rosyjski prąd*) і консервативна. Ми знов з притиском приневолені зазначити, що ся термінологія *partya staroruska, Starorusini*, якою послуговували ся польські політики і дневникарі особливо останніми часами, висуваючи сю назву проти Українців, котрим звичайно відказували руськости, є зовсім хибна. Бож москвичі варекали ся рішучо руськости, перестали бути Русинами, отже не можна про них говорити, що вони *Starorusini*, коли вони сего цурають ся. Маємо отже діло в дійсности з народністю московською, як навіть само *Slowo polskie* називає тепер *Rosyjski naród w Galicyi*, котрий однак штучно витворений і обмежає ся до нечисленої частини інтелігенції, яка навіть не уміє добре і поправно говорити і писати московщиною. Про консервативів в тім таборі не може бути мови, бо сам вислів консерватизму містить в собі понятє збереженя, удержаня чогось, що доси було. Тимчасом москвичі навіть з табору д-ра Короля, Давидяка et comp. прилюдно заявили свою спільність з московським народом, отже зїрвали вже з Русинами, відцували ся того,

що було до недавня їм питоме, значить, вони не консерватисти, а хіба до певної міри дипломати в порівнаню з Дудикевичом et comp. Хибно отже представляє *Slowo polskie*, начеб то др. Дудикевич з молодешю, маючи піддержку з Росії був представником тої обединительної ідеї і перевелив її в житю, а др. Король з консерватистами старшого покоління, лише теоретично скланяв ся до народної єдности з Росією, маючи за собою старше покоління і силу опирає на посольських мандатах і на становищах в найважніших інституціях «староруських». Вжеж відома річ, документально доказана перепискою Погодина, Головацького, Зубрицького, Лебедничева, що старше покоління (Головацький, Зубрицький, Дідичкий, Адольф Добрянський, Наумович) проповідували ідею обединення національного і релігійного (Гнилички) не тільки теоретично, але й практично, отже що тут нема в таборі москвичів сторонництва молодих і старих, московського і консервативного, а в дійсности одні і другі заявили ся за обединення з народом московським — а ріжниця лише в тактиці, бо др. Дудикевич іде до сеї цілі отверто і рішучо, а друга частина сего табору дипломатично, поступово. На мандатах опирає ся також Дудикевич, Глебовіцький і Марков, общество Качковського заложив Наумович, в захоплених москвичами іституціях (Народ. Дім, Ставропігія, Матиця) грав визначну роль Мончаловський, що обединив ся з московщиною і православїєм. (Конець буде).

Положенє Русинів в Боснії.

(Дальше).

Ставав наш чоловік зі всею родиною і мотикав ту землю в поті чола, немов серед яких пущ американських, а потім кидав зерно на Божу волю, надїючись, що вже в осень буде мати свій хлібець, та не буде їсти сербських качанів.

Ось такі то гіркі були початки господарки наших переселенців в Боснії.

І хоча від тої хвилі минуло вже 8 до 10 літ, то все таки не багато найдеть ся таких, що ходять вже з плугом по своїй ниві. Бо хоч буючий пенє за два три роки в землі вже збутвіє, і тоді можна єго легко викинути, по зате дубовий стоїть як дзвін по нинїшній день.

Хто мав більшу силу роботу та більше палив, той оре вже нині сьміло плугом, инші до нині мусять пні обминати. А при тім всім люди позбули ся остатного крейцара, згодом отже настав серед наших людей страшний голод, який годі собі навіть уявити.

Досить згадати, що на весні, коли то бук пускав молоде листя, люди обривали їх, сікли до гуршка та так і варили собі з того поживу... Ба навіть нині, по тільки літах страшної праці і муки, вистарчать хіба, як самі люди кажуть «від Успенія Б. до Рождества Матери Божої». Всеж таки можна сказати, що одній половині людей вистарчає хліба до Михайла, другій до Рождества, а вже дуже мало кому до Великодня, а щоби стало до нового хліба — про се ані гадки нема...

Земля в Боснії дуже неурожайна, хоча і

побирає ся її з під пралісів. У нас на такій новині родить 7 до 8 літ як найкрасше збіже. У Боснії іно раз трохи вродить, а на другий рік можна сьміло давати вже обірник, лише що нема єго... Земля на перший погляд здає ся несогірша, она чорняво-сіра і досить пухка, але десять до п'ятнадцять сантиметрів низше є вже чистісенька глина.

На тій убогій землиці можна сіяти жито, пшеницю, овес і просо, але найкрасше родить ся кукуруза. Ячмінь зовсім не вдає ся, хіба зимовий, але і той через зиму заяці так зідруть, що шкода навіть сіяти...

Овес сіють під зиму і на весні, але той зимовий красший як весняний. Осінна сімба триває аж до Різдва, бо до того часу снігу майже нема, а хоча би і впа, то ніколи лежати не буде довше як 2 дні. В Боснії температура дуже зміняє ся. Раз позиміє, впаде сніг, а за два дні зірве ся такий вітер, сильний, що здає ся тобі, що ось-ось усю Боснію рознесе. А такий темний мов би з печі.

І за кілька годин сніг щез як камфора, лише води полили ся дебрами до Вербані, чи там до Вербаха, або Сави. І так буває аж до Різдва. По Різдві лежать вже сніги аж до марта.

За се в літі лучають ся в Боснії страшні посухи, часами то і ціле літо нема дощу. При тим утруднена ще дуже господарка ізза браку загороди.

В Боснії таке право, що худоби ані рогації ані коний ніхто не пасе, а она як літо так зима ходить собі самопас, лише безроги пасуть. Але сербської безроги годі власти, бо то якийсь зовсім лнший свинячий рід, як у нас, а при тим і дуже небезпечний. Так приміром іти в Боснії з псом небезпечно, бо свині роздеруть і пса і чоловіка, і виглядають якось чудно: сухі, плескі, як би їх хто з під магілю вийняв, а наївні мов окунь.

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Переговори в справі уздорочленя парламенту перервали ся на кілька днів, бо на неділю розіхали ся посли домів. Але змаганя в тим напрямі не залишено, бо навіть в часі сеї перерви відбували ся деякі приватні пересправи. Урядові переговори між клубами, які минушого тижня розпочали ся між польським колом а Слав. Єднотою, почнуть ся тепер наново, коли комісія будуть дальше вести свою роботу. Чи доведуть они до якого висліду, годі предвидіти, бо як в переговорах, так і що до надії настала певна перерва, з огляду на се, що невідомо, в якім настрою вернуть до Відня посли з виборчих округів, де звичайно пруть їх до острого поступованя і неуступчивости.

Пос. др. Штайнвендер справедливо вказує на короткий час і коначність боаглевия сих переговорів, а при тим замічає, що вірноконституційна і фєвдальна шляхта повинна би пособляти змаганям доктора Гломбінського, тут розходить ся також о урухомлене чеського сойму. Побіч переговорів ведених д-ром Гломбінським з виключенем всяких можливих змін що до відносин між парламентарними сторонництвами, з виключенем всяких змін кабінетових, коаліцій і зміни системи, як запевняє Poln. Congress, звернула на себе загальну увагу діяльність Стапінського, котрий веде знов якісь пересправи на власну руку поза польським колом. Проти того виступає різко христ. сусп. Cong. Austria, що Стапінський укладає навіть міністерські лісти, що в своїй особі зєднує всякі можливі і суперечні функції і раз виступає якскраво проти міністра скарбу, то знов висуває єго як кандидата на міністра-президента, бажаючи з підмогою Слав. Єдноти вести знов в житє давний залізний перстень в держ. раді як за гр. Таффе. З христ. суспільного і німецько-народного табору запевняють в Deutschnat. Congress, що примирене може послідувати на річевій основі але ніяким способом вдоволенем всяких личних бажавь. Німецькі сторонництва готові кож-

дого часу до переговорів з Чехами але на уступлять перед насилою.

Молодоческе дневникарство обговорює пересправи в різких статях з погрозами, котрими звиває послів „до боротьби всякими можливими способами, без огляду на найкрайнійші наслідки. Одначе німецьке дневникарство приймає доволі холодно сі погрози вказуючи на се, що Чехи покричать, як звичайно, тай перестануть. Псують справу самі Чехи такими статями, як недавна в „Union“ посла Уджалья, в котрій він дораджує, щоби Чехи разом з Мадырами вели боротьбу проти Німців. Забуває очевидно Уджаль, як в Угорщині поводить ся немадырским народностям а особливо Словакам! Що такий союз Чехів з кошутівцями лише звеславив би чеську справу, про се нема що довго розводити ся.

В Угорщині триває дальше боротьба між президентом независимців, міністром торговлі Кошутом а президентом сойму Юстом і може довести до розлому сторонництва независимців. Юст скликавав віче до своїх дібр в Мако, щоби переі сьвітом показати силу своєї групи банкової независимости, а в Пешті знов прихильники Кошута устроїли бенкет в честь Кошута, щоби тим способом скріпяти єго становище.

Pester Lloyd звіщає, що на нараді у Юста ухвалено скликати сойм на 15. с. м., але не ставити на дневну чергу справи банкової, а вівзвати правительство, щоби оно заявило, які справи хочє мати обговореними. Колиб правительство заявило ся за відроченем, тоді так довго будуть вести розправу, поки обставини не принаглять до рішеня. Так само думають они заговорити правительство, наколиб оно хотіло внести бюджет і домагало ся ухвалєня провізорії. Крім того звернула ся банкова група до Кошута, щоби скликав нараду сторонництва, а колиб він не хотів, тоді самі се зроблять. На тій нараді будуть домагати ся скликаня сойму. Многі посли звертали ся до Кошута з пригадкою, що они підписами зобовязали ся до домаганя самостійного банку, а на се Кошут заявив їм, що він весь час свого урядованя був за народо-господарскою і банковою самостійністю, але се булоб небезпечно викликувати в краю конституційне пересилєне лише задля того, що они бажають виконаня сєго домаганя в першім речивці“.

Дневник людовців угорских „Alkotmany“ довідує ся, що на останній раді міністерській дійшло по довгих розправах до згоди. Др. Векерле мав в понеділок виїхати до Відня, щоби монарсі здати звіт про віче Юста в Мако і про бенкет в честь Кошута, на основі чого можна собі виробити погляд на політ. положєне і можливість розвязки пересилєня. Як звіщає Alkotmany, були би такі услівя розвязки пересилєня: 1. виплата готівкою; 2. вилучєне утворєня самостійного банку, але за те уступки і порука на народогосподарськєм полі (до чого велику вагу привязує Кошут); 3. самостійна область цлова до 1917. р.; 4. військові уступки на основі програми, поданої свого часу комітетом девятки; 5. зміна політики в поступованю з народностями.

До сєго примічає Reichspost, що вже першої точки не можна привяти, бо на се ніколи не згодить ся держ. рада. А також про інші точки не може бути мови. Цікаво однак, що в Угорщині починають думати про иншу політику єупроти народностей. Видно, починають народности тривожити мадырских політиків і тому радїб їх трошка пригласкати.

Про політ. положєне пише Magyarorszag, що Кошут згодив ся на поступованє із сторонництвами банкової сільности і на продовженє банкового привілею. Коли Векерле одержить на се згоду у Відни, буде намагав ся се перевести також в соймі. Але тоді настає в соймі, як запевняє згаданий дневник, доба найстрашнійшої боротьби. Прихильники банкової самостійности готові розпочати найзавятійший опір, щоби не допустити до продовженя банкового привілею.

Як звіщають з Відня, міністер-президент Векерле і міністер Зічі прибули до Відня. Остає се, як уже в горі зазначєно, в звязи з найновійшими подіями в Угорщині, про котрі др. Векерле подасть звіт монарсі. Іменно в Мако устроїв президент сойму Юст в неділю де-

монстраційне віче посольске з 94-ма своїми прихильниками-послами, повитаний там з одушевленем. Не відказував значїня коаліції, але она носить п'ятно 1867. року на собі. Вина проволоки пересилєня спадає не на Корону, а на тих, що стоять між Короною а независимцями і не допускають до порозуміня. Коаліція, фюзія чи кооперація із сторонництвами 1867. р. є в будучині виключєні. Коли Юст заявив, що продовженє банкового привілею хоч би на короткий час є виключєне і що недостача рішучости не допускає до осягненя великих народних цілий, розлягли ся оклики: проч з Кошутом! Сторонництво независимости домагає ся самостійности банку від 1911 а самостійности цлової області від 1917. Независимці мають більшість, отже повинні обняти керму і перевести виборчу реформу на основі загального голосованя. Юст противить ся пліуральности, бо Угорщина може розвивати ся лише на основах свободи демокрації і лібералізму в благороднім значїню. Вечером відбув ся бенкет, а відтак хорівід з смолоскипами, котрий відіпровадив Юста на дворець.

Тогож самого дня відбув ся в Пешті бенкет в честь Кошута при участі 98 послів-независимців. Чотирнацятьох оправдало неприсутність.

По привіті Сентівальєго промовив Кошут за коначністю єдноти в сторонництві, котрого засадам він не спроневірив ся, однак вірне збереженє тих засад не є тотожне із змаганєм переведєня чогось неможливого. Він переконаний, що край повинен осягнути цлову независимість, а коли насувають ся перепони, то треба їх обійти, бо головою муру не пробеш. Розлом був би найбільшим нещастєм для сторонництва. Не змагаємо до власти, але бажаємо ціло служити вітчїні. Колиб се стало єму неможливим, то радше усунув би ся з політ. поля, як би змінив засади.

Гр. Аппонї вказав на се, що в сторонництві можуть дуги різні погляди, але всякий повинен зрозуміти, що скоро дійде ся до власти, то не нехтуючи ідеальних цілий, треба числити ся з можливістю здійсненя і з розумом. Не можна доводити нараду до катастрофи домаганєм виконаня цілої програми, скоро се неможливе. Сторонництво бачить в Кошуті свого провідника і в дальшій будучині, бо він дає приклад не тільки обовязковости що до ідеї независимости, але й дбалости про будучину народу.

Обидві ті промови повитано окликами: Єльєн!

Заграниця.

Грецька військова ліга розпадає ся зовсім і тратить чим раз то більше на значїню. Перші виступили з неї офіцїри маринарки, опісля поділили ся они на дві групи: умірованих і радикалів, тепер знов підофіцїри з залоги атењської, лярїської і навплїйської постановили заснївати свій власний союз підофіцїрів.

Крім чотирох офіцїрів увязнено вже всіх бунтівників, а навіть їх проводира, підпоручника Тіпальдоса в хвилі, коли він на атењськєм передмістї Гуді в цивільнім одязі заміряв втікати до Кефізії. Тіпальдос не ставив ніякого опору і заявив, що він сам мав замір віддати ся в руки властей, щоби оправдати своє поведєне. Військова ліга стероризувала послів і не допустила до розправи над саямінськими подіями. Королївського замку береже одєн баталїон піхоти і дві ескадрони кінноти. Вість подана туринським дневником Stampa, що в Греції поширають дуже кандидатуру князя Абруццїв на грецького короля та що офіцїрська ліга вручила єму офіцїяльні запросяєні, є неперечно лише звідом, чи не удало би ся примістити сєго князя, подїбно, як се недавно було з єго кандидатурою до альбанської корони.

Загально взявши, положєне в Греції є вельми критичне. Серед війська нема єдноти, а іменно серед офіцїрів маринарки і серед офіцїрського союзу. Начальники воєнних кораблів предложили міністрови маринарки просьбу, підписану офіцїрами і залогою ріжних воєнних кораблів, в якій ті домагають ся як найострійшого покараня бунтівників.

Англїйска середземноморська флота має кружити около Пірея, щоби в даній хвилі могла дістати ся до пристанї.

Після новітніх вістей удалося в частині запобігти роздорові, який грозив військовому союзові. І так увязнено підофіцерів Леотіка і Ральєса, які були основниками союзу підофіцерів. Все ще однак панує роздор між армією і фльотою, а також в самій флоті є дві групи: одна група старших, висших офіцерів маринарки і друга група молодших офіцерів, які сприяють Тіпальдосові. Перша група заявила військовій дільні, що домагаєся як найострійшого покарання Тіпальдоса і сіввинних, що она, хоч годить ся на закони в справі відновлення фльоти, не стерить однак дальшого порушування карности і підкопування довіря залози до офіцерів. В протипривним разі загрозила она, що переїде силою свої домаганя. Власне здає ся під впливом сих погроз наступило згадане увязнене двох підофіцерів.

З другої сторони Vossische Zeitung звіщає, що в Афинах віє протидинастичний дух. Значна частина молодших офіцерів з сухопутної армії домагає ся усунення династії і побують ся з сего приводу протидинастичних демонстрацій. А між тим правительство заховує ся зовсім спокійно, як би его не було. Тіпальдоса поставило оно перед суд присяжних, щоби ніби то з патріотизму віддати его судьбу в руку народу, хоч властиво він яко бунтівник повинен би ставати перед судом маринарки, який після ествуючих законів засудив би его на смерть. Притім бажає правительство засудити лише тих офіцерів, які брали участь в битві під Саламіною. Тіпальдос, якого переслухаво, мав зізнати, хоч власти держать его зізнав в тайні, що він не був би довів до бунту, колиб не була змусила его до сего відмова зі сторони військової ліги. Одвічальність за битву під Саламіною складає Тіпальдос на відділ павцирників, який перший почав стріляти.

З Царгорода надійшла вість, що Порто вислала 1. с. м. нову рішучу ноту до опікунчих держав з домаганем полагодження кретийского питання в предложенім нею дусі status quo. Туреччина домагає ся сего особливо під впливом подій в Греції і зїзду в Раковіджі. Дневники подають, що подорож французского посла Бомпарда до Парижа, стоїть в звязи зі справою кретийского питання. Турки боять ся, щоби під впливом бунту атенської залози не спробувала сего самого залоза в Царгороді і в тій цілі по роблено вже всякі можливі заходи, щоби здусити евентуальний бунт. На грецько-турецкій границі поставлено на всякий випадок військо а турецьку флоту уставлено в Дарданелях. Між тим спір між Портою а вселенським патріархом покінчив ся тим, що Порто узнала привілеї патріархату в всіх точках.

Мароканський султан Мулей Гафід повідомив Іспанію офіційально, що его переговори в справі мира з Кабілями остаточно розбили ся. З сего можна бачити ясно, як зручно використовує султан прикре положенне Іспанії, споводоване зміною правительства і некорисною для Іспанців дощовою порою на Ріфі. Іспанці розпочали новий похід вперед, виславши в напрямі Кацаца на області Бені Сікар 16.000 людей. Іспанське правительство має замір занятися очищенням іспанської області на Ріфі з Кабілів і настановити там сталі військові пограничні сторожі, побуючи ся, що з огляду на дощеву пору недуги серед війська будуть значно ширити ся.

Неясним остає однак, для чого султан робить також труднощі Франції. Переговори, які вели мароканські послы в Парижі, перервали ся. Кажуть, що султан робить Франції труднощі що до області Шава. Французьке правительство поробило рішучі кроки в Фезі і не є виключеним, що може дійти до конфлікту між Францією і Мароком.

Просимо відховити передплату.

Новинки.

— Календар. В середу: руско-кат.: Терентія; римо-кат.: Андрея. — В четвер: руско-Анастасія; римо-кат.: Мартина еп.

— Честь заслугі. В неділю о 11. годині школи Р. Товариства педагогічного у Львові працювали

свого бувшого директора д-ра Михайла Коцюбу, який головню причинив ся до заложення і введення в жите приватної семінарії учительської женьської. За працю повну посвятили для розвитку шкіл Тов-а педагогічного стрінула п. д-ра Коцюбу мила несподіванка. Зібрались учениці обох шкіл враз зі своїм учительським збором та членами товариства і уряджено поранок після отсей програми: Кантату відспівали учениці школи виділової. Вступне слово виголосила семінаристка Борівна і вручила д-рови Коцюбі цвѣти. Теперішній директор проф. Алиськевич в теплих словах зложив подяку своему заслуженому попередникови около заложення і ведення семінарії. Учениця Чабанівна по виголошеній промові, вручила китицю цвѣтів. Потім наступила кантата учениць семінарії, дальше промова п-ні Малицької, подяка п-ни Вальківної, учениці III року семінарії. Потім промовав о. крилошанин Чапельський, голова Тов-а педагог. а учениці відспівали гримке мнголітствє. Вкінци проф. др. Коцюба зворушений до глибини подякував за заяву привняня, запевняючи, що признаєм для него є вже гарний розвій шкіл ним ведених, яким жел є ще красшого успіху.

— **Перехід семінаристів на латинський обряд.** З Заліщик дістаємо отсю алярмуючу вістку: „Заліщичкі семінаристи III. року мають намір перейти на латинський обряд, задержуючи притім свою народність і мову. Причину до того дав тимчасовий катехит о. П. Савицький. Ученики мають вже робити тайний переговор з духовними властями латинського обряду“. — Не беремо одвічальности за правдивість сеї вістки, але звертаємо на сю справу бачність міродатних кругів.

— **Прикарпатская Русь** таки твердить, що др. Дудикевич не дістав до лиця від п. Лісковацького, хоть се потвердили в суді під присягою два жебраки сьвідки. Дивна однак річ, чого др. Дудикевич так дуже боїть ся д. Лісковацького? Недавно були ми сьвідками такої архікомічної події. Ішов собі др. Дудикевич по одній з улиць Львова, та розмовляв весело з якимсь господином, причім гладив свою розкішну бороду. Нараз з противної сторони улиці надійшов п. Лісковацький. В одній хвилі викругив ся непорочний провідник „Народнаго Совѣта“ на заклубах і дав погам знати. Кудя бѣжишь мальчик? подумав я та відразу зрозумів ситуацію. А тимчасом був вітер на дворі, що саме віяв в лице непорочному. Надармо повтаряв нещасний утікач віршу Тредяковского, яку ще нині ведать учитись за кару в кадетских корпусах в Росії:

„О ветре, встрило,
Не дуй ти мне в рило,
Падай ти мне в зад,
Буду очень рад“...

Вітер не устает а лише перехідна каменяця спасла д-ра Дудикевича від нового „ланитобитія“... Небавом скаже др. Дудикевич: Ойва, дістав по лицю... та що мені за місто Львів... А тут журить ся „Галичанинъ“, „якое будеть усѣване парти подь такимъ предводительствомъ, тим більше що „того рода компромитацій въ теперешнемъ „Народномъ Совѣтѣ“ будеть съ временемъ побольше...“ Ну, гарні вигляди, коли „мордобитий“ буде побольше... Тому й кличемо враз з „Галичаниномъ“: „Радуйся, Галицкая Русь! До сего времени было у тебя заплаканное лицо, отъ теперь будеть и опозоренное... Маріавитская церковь, въ какую маняють тебя вышніи вершители злочастныхъ твоихъ судьбъ, не будеть для тебя базей пакибытия; она не смееть этого позора!... Галичъ, Галичъ, — гдѣ твои сыны?..“

— **Союз укр. академічних товариств** уквнститував ся на недільних заг. зборах в салі львівського „Сокола“. Збори одобрили статут і вибрали виділ, якого головою став акад. Залізняк.

— **Відчити проф. д-ра Рудницького** про північний бігун, виголошені в останних двох днях в салі „Сокола“, уладжені тов-ом ім. Могили, тіпили ся великим числом слухачів зі всіх крулів львівських Русинів. Шан. делегент подав хронольогічний перегляд виправ в напрямі до північного бігуна.

— **3 „Академічної Громади“ у Львові.** Дня 6. с. м. відбули ся звичайні загальні збори товариства „Академічна Громада“, які вибрали отсей виділ: Василь Цмайло Кульчицький голова, Володимир Бригідер місто голова, Володимир Ривюк секретар, Евген Грицак бібліотекар, Стефан Воркун касиєр фонду оборотового, Микола Малицький касиєр фонду запомогового, Іван Новосельський контролор; Стефанія Даниловичівна, Антін Крижановський, Микола Коцовський і Володимир Щуровський виділови; Петро Пазюк, Аркадій Малецький, Гриць Микетей і Кость Личковський містовиділови; Михайло Кутіль, Іван Мерунович, Петро Блюй, Кривий Олекса і Стефан Остапчук шквотруюча комісія.

— **Новий директор „Дністра“.** Надзираюча рада тов-а „Дністер“ вибрала на місце бл. п. Кулачковского урядуючим директором адв. д-ра Стефана Федака.

— **Евангеліє в українській мові.** „Рада“ доносить, що сими днями з московської синодальної друкарні вийшло евангеліє св. Луки і небавком

появить ся в книгарській розпродажі в Київі. Евангеліє св. Івана вже зложено, а коректу вислано київському редакційному комітєтові. Потім має переглянути сю коректу камянець-подільський комітєт, дальше єпископ Партеній, під якою редакцією виходить евангеліє, а вкінци петербурска наукова академія і тоді можна буде печатати евангеліє.

— **Річні вісти.** Пп. Іван Василовичи родом з Перемишля і Роман Курбас родом зі Ст. Скалату одержали на львівськім університеті степені доктора прав. — На вчерашнім 2-днєвим зїзді радикальної парти у Львові було около 70 делегатів. Проводив д. М. Павлик.

Оповідки.

— **3 Сокала.** Дня 19. с. м. (в п'ятницю) відбудуть ся загальні збори товариства „Шкільна Поміч“ в Сокалі. Між іншими точками денного порядку має ся перевести також і зміну статута, до чого конче потрібна більша скількість членів. Збори відбудуть ся в салі „Народнаго Дому“ о 11. год. рано. На случай, як би не явила ся на той час приписана статутом скількість членів, то о 12. год. вполудни відбудуть ся другі загальні збори вже і при найменшій скількості членів. — *Виділ.*

— **3 Самбора.** В середу дня 8. грудня відбудуть ся надзвичайні загальні збори самбірської фіхії „Просьвіта“ о год. 1. по полудни в салі „Рускої Бесіди“ з отсим порядком денним: 1. Вибір комісії контрольної. 2. Вибір нового Виділу. 3. Відчит економічний проф. Гарасевича. Звертає ся при тім увагу, що в голосованю над Виділом можуть брати тільки участь сі члени Товариства, котрі заплатили вкладку за рік 1909. — *Виділ.*

Лічене голодом.

Обновленє людского організму і продовженє нашого жия се питане, над котрим працювали учені всіх віків. Хтож зможе вичислити всі середники, вишукувані для привернення нам сили молодечої і здоровля? Середник, вказуваний тепер париским лікарем д-ром Guelpom відзначає ся тим, що є дуже простий і що кожний з нас може всюдї і кожної хвилі випробувати на собі. Ще в році 1889 др. Dujardin-Beaumetz в Парижі по многих поміченях над хорими на тиф прийшов до переконаня, що поворот до здоровля наступав в залежности від зменшеня ваги хворого: чим більше хорий худ і тратив на вазі, тим скорше повертав до здоровля. На тій цікавій появі, котру потвердили многі досліди, опер др. Guelpa свою теорію. Полягає она на тім, щоби допровадити до можливо найсильнішої виміни матерії, що є річю дуже важною не лише для організму людского, але взагалі для кожного організму. Dr. Guelpa толкує, що, коли труднійше перенести слабість, без утрати на вазі, то для того, що організм обтяжений є більшою або меншою скількостію затросних течий і тканок, котрі виділяти мусить з себе, щоби позбутися слабости. Для того Dr. Guelpa в разі якоїсь поважної слабости, ніколи не каже давати хорому їсти, доказуючи, що так звані покріплюючі середники служать до скріплення слабости а не хворого. Не скорше як по повороті до правильної температури то є, коли надмір отруй органічних соалів ся і виділив ся, Dr. Guelpa позваляє своїм хорим їсти. Запевное він, що при такій системі хорі повертають до здоровля скорше як звичайно. Dr. Guelpa іде ще дальше. Він ставить питання можливости перенесеня тих явищ помічуваних ним в царині патології до царини фізіології. Коли в поважних недугах чоловік, чим скорше худне, позбуваючись сим способом всіх непридатних для організму матерій, тим скорше повертає до здоровля, то і в стані правильнім було би річею пожиточною від часу до часу позбутися старих тканок, котрими обтяжений є наш організм, приневолюючи его рівночасно до витворюваня нових тканок більше здібних до жия. Ціль ту можна легко осягнути довним або коротким здержуванем від їди. Перша триднєва проба, зроблена Dr. Guelpom над самим собою, дала знамениті висліди, котрі обьявили ся в зміненю житєвої енергії і в полішеню загального стану здоровля. Ліченю однак товаришили всі ті загальні обьяви, котрі помічаємо при голодованю: біль голови, млюєне і т. и. Однак глибоко переконаний о влучности своєї теорії постановивши її перевести, Dr. Guelpa при слідуячій пробі, пробував долучити голодженє з подаванем середників прочищаючих. На превелику его радієть неприємні обьяви цілком не виступали. Толкує він се тим способом, коли ми їмо, то корм втягає в себе веї отруї нагромаджені в організмі, колиж не їмо, то ті отруї закажують організм, що є причиною неприємних новя підчас голоду. Випробувавши ліченє голодом на самим собі і прийшовши до переконаня о его хосєнім діланю (як ідеальна дезінфекція кишок, взмі пненє функ

Театрами

з дня 6. листопада.

Лісбона. Король Мануїл в товаристві міністра заграничних справ виїхав вчора у відвідання до королів іспанського і англійського та до французького президента. В часі його несприятливості інфанта Альфонса обняв заряд держави.

Мадрид. Урядовий дневник оповістив королівський декрет, яким повертає ся конституція провінціям Барселона і Жерона.

Відень. Вчора в полудне цесар прийняв перебуваючу у Відні турецьку депутацію під проводом Різи Тевфіка-баші. Депутацію представив цесареві турецький амбасадор. Послухане тривало чверть години. Військова сторожа віддавала депутації при брамі військові почести.

цій м'язів і мозку і т. д.). Dr. Guelra зачав пробувати сего способу на своїх хорих і всі ті приби мали дуже хосенний успіх. Середно визначував триденне голодуванє, що, як запевнює, дуже легко знести, особливо коли приписували при тим напої очищаючі і диетичні (н. пр. кава) уживає ся гарячо. Помічає ся лише невелике мловє, як при найлекшій формі морської недуги, сонність і дрож, для того найліпше ліченє голодом перепроводжувати в літі. Той спосіб ліченє поручає Dr. Guelra особливо при безсонности, гострі і при декотрих недугах скірних, котрі є наслідком злого травленє, а головно при недугах кишок. О скілько сей спосіб обнови людського організму є в дійности хосенний, о тим розумієсь можуть говорити лише спеціалісти. Безперечна висність єго над иншими способами полягає на тим, що може бути переводжений там, де нема лікарів, а коли голодуванє зле ділалоб на хорого, то кожної хвилі можна перестати. Не належить однак забувати, що поворот до звичайного способу життя повинен відбувати ся обережно. Кожний, хто захоче пости, добре знає, як небезпечний є найменший вибрик що до днєти.

Ч. 112461/09.

Оголошенє конкурсу.

Виділ краввий Королівства Галичини і Володимирії wraz з Великим Князівством Краківським розписує отсим конкурсу з преклюзивним речинцем до кінця місяця цвітня 1910. на оригінальні, чистим руским язиком написані твори сценічні з обсягу драмату, поважної комедії і народних штук з співами або без співів такого обєму, щоби заповнили цілий вечір театральний.

Праці конкурсні треба прислати в повисшим речинци під адресою Виділу краввого у Львові, заосмотрені анаком або моттом автора, котре належить помістити також на замкненій коперті, містячій в собі імя, назвиско і докладну адресу автора.

Твори оголошені уже друком, а також представлені на котрій небудь сцені навіть аматорській, рівнож манускрипти писані власною рукою авторів або нечитким письмом є виключені з конкурсу. Рівнож не припустить ся до преміюваня творів авторів вже неживих, хотяби доси не були оголошені.

В протягу трех місяців по ушлєві конкурсного речинця слїдує рішенє конкурсу і признає нагород окремою комісеєю конкурсною, що збере ся у Виділі краввим під проводом Члена Виділу краввого Мечислава Онїшкевича. До сеї комісії запросив Виділ краввий:

1. Впов. Івана Кивелюка, члена Виділу краввого;
2. Впов. д-ра Михайла Грушевского, ц. к. професора львівського університету;
3. Впов. Ярослава Ільницького, ц. к. радника суду краввого у Львові;
4. Впов. Ілю Кокорудза, ц. к. професора академічної гімназії у Львові;
5. Впов. д-ра Олександра Колессу, ц. к. професора львівського університету;
6. Впов. Іляріона Огоновского, ц. к. професора академічної гімназії у Львові;
7. Впов. д-ра Евгєна Олесницького, посла на сойм краввий;
8. Впов. д-ра Кирила Студинського, ц. к. професора львівського університету;
9. Впов. Володимира Шухевича, ц. к. професора реальної школи у Львові;
10. Впов. д-ра Михайла Волошина, кандидата адвокатури і дїрїєнта співацького товариства «Боян».
11. Впов. Йосифа Стадника, директора руского театру;

Комісія конкурсна рішить більшою голосів і признає три нагороди, а іменно:

першу в сумі 700 корон
другу " 500 "
третю " 300 "

трем творам признаним з помїж надісланих на конкурс, без огляду на рід творів, щоби лишень кожний з них належав до родів наведених в сїм оголошеню, комісія може однак всі премії признати творам одного рода. Нагороджені твори стають ся власністю Товариства «Руска Бєсїда» у Львові з виключним правом представляти їх на сцені.

Манускрипти надіслані на конкурс будуть звернені властителям на їх кошт разом з замкнєними копертами, наколи вкажуть Виділові краввому в инший спосіб свої адреси.

З Ради Виділу краввого Королівства Галичини і Володимирії з В. Князівством Краківським.

У Львові, 19. жовтня 1909.

Юлій Майнль

Львів

ул. Академічна 2 а

КАВА

ГЕРБАТА

КАКАО

ЧОКОЛЯДА

92(10 12)

Кураційний і дезеровий виноград,

найкрасшої якості, з великими ягодами, солодкий, щоденно сьвіжий з пня, 5 клгр. — 3 К. Мід природний чистий 5 клгр. 6 К 50 с.

L. Altneu, Versecz 4, Ungarn.

89 (14—15)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма

від 1. до 16. листопада 1909.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлєне. Білєти вчаснїше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Важне для Селян!

Від 500 до 1500 К машина до виробу цементового промислу. Одна машина виробляє дві дахівки на раз, денно 500 штук. Цегол 1500 до 3000 штук денно.
На складі:

Дім комісово-тоговельний

І. Зубика

18(12—?) Львів, ул. Млиарська ч. 2.

Церковні річи

КРАСНІ і ДЕШЕВІ ПРОДАЖ

„ДОСТАВА“

основана руским духовєнством — в Станиславові при ул. Смольки ч. 1, а у Львові при ул. Рускій ч. 20 (в каменїці «Дністра»).

Там дістанє ся ріжні фєлони, чаші, хрести, ліхтарі, сьвїчники, тапи патериці, кивоти, плащениці, образи (церковні і до комнат), цьвіти і всякі другі прибори. Такж приймають чаші до позолочєня і ризи до направи.

Удїл виносить 10 К (вписове 1 К), — за гроші вложені на щадничу книжку платять 6%.

29 (26—?)

Бюро учительське і службовє

Марії Немчиновської, Львів, площа Академічна 3.

Біда з лихим

жолудком

а сталі наслідки того є: брак апетиту, біль жолудка, мловє, забурєня при травлєнню, біль голови і т. д. На то певно помагають

КАЙЗЕРА

МЯТОВІ ЦУКОРКИ

випробовані лікарями!

Дїлають оживляючо, причиняють ся до травлєня і до скріплєня жолудка.

Пакет 20 і 40 сотиків.

Можна набути у всіх аптиках.

91 (8—12)

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Пустомит	7:29	11:45	4:25	10:15*	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Любіня	8:00	9:57	2:00	9:00	11:45*
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:05	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	10:05A	1:48B	4:50	8:20
Брухович	8:15	12:40	3:27B	5:30†	9:35B
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамчє:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	11:19	—	9:39
Винник	8:07	—	11:19	3:26	9:39
З Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Пустомит	7:30	10:35*	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	—	3:40	10:45
Любіня	6:00	9:05	2:15*	3:40	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	—	11:35B
Янова	8:20	10:10	1:37†	3:40	6:30
Брухович	7:21	11:05	2:30B	5:50†	8:45B
Брухович	6:14	9:00A	12:41B	3:45	7:10
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамчє:					
До Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Курович	—	7:13	—	2:52	—
Винник	5:44	7:13	1:30	2:52	—

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі і сьвята від 10¹⁵ до 10³⁰. А) Лише в неділі і сьвята від 1¹⁵ до 2¹⁵. — Б) Лише в неділі і сьвята від 1¹⁵ до 2³⁰. — В) В неділі і сьвята а від 1¹⁵ до 2³⁰ щодень. — Г) Щоденно від 1¹⁵ до 2¹⁵. — З) Лише в неділі.

